

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

Právnická fakulta

Katedra rímskeho práva, kánonického a cirkevného práva

Šafárikovo nám. č. 6, P. O. BOX 313, 810 00 BRATISLAVA 1

OPONENTSKÝ POSUDOK NA DIZERTAČNÚ PRÁCU

KS. MGR LIC. JAKUBA POLÍVKU

„OCHRANA NENAROZENÉHO ŽIVOTA JAKO ELEMENT

DOBRA POTOMSTVA V KATOLICKÉM MANŽELSKÉM PRÁVU“

Dňa 12. decembra 2022 som bol poverený dekanom Právnickej fakulty Katolíckej univerzity Jána Pavla II. v Lubline dr. hab. Andrzejom Herbetom, prof. KUL oponovaním doktorskej práce KS. mgr lic. Jakuba Polívku s názvom „Ochrana nenarozeného života ako element dobra potomstva v katolickém manželskom právu“. Na tomto základe predkladám svoj oponentský posudok:

Dizertant Jakub Polívka spracoval v predloženej práci nanajvýš aktuálnu tému ochrany nenarodeného života, a to ako z pohľadu pastoračného, medicínskeho, tak aj právneho. Základné východiská tejto interdisciplinárne poňatej témy autor vymedzil tromi výrokmi: „Spásu duší je nejvyšším zákonem“. „Každý člověk má nezbezpečitelné právo na život“. „Život každé lidské bytosti má právo na ochranu od počátku do konca“.

Z hľadiska metodológie bola práca spracovaná najmä za použitia metód analýzy prameňov a relevantnej literatúry, syntézy nadobudnutých poznatkov vrátane metódy komparatívnej. Autor pritom základný výklad dopĺňa o vlastné poznatky získané či už v pastorácii alebo právnej praxi. Jeho prístup i vedomosti hodnotí v tomto ohľade nanajvýš pozitívne, keďže preprádzajú skvelé orientovanie sa v problematike, praktického ducha i zmysel pre ľudskosť a prirodzenú spravodlivosť.

Čo sa týka formálnej stránky, práca sa vyznačuje pekným jazykovým štýlom s minimom preklepov a gramatických chýb. Dizertant však na druhej strane pozabudol na to, že každý citačný odkaz pod čiarou má začínať veľkým písmenom a končiť bodkou. Značne rušivým dojmom pôsobí časté nepoužívanie tabulátora na zarovnanie jednotlivých odsekov zľava, nejednotnosť použitého písma, ako aj miestami nesúrodá úprava. Za najväčší

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

Právnická fakulta

Katedra rímskeho práva, kánonického a cirkevného práva
Šafárikovo nám. č. 6, P. O. BOX 313, 810 00 BRATISLAVA 1

problém práce však možno označiť nedostatočnú prácu s literatúrou, keďže už prvý pohľad na viaceré práce strany vzbudzuje dojem, že dizertant pracoval s jedným, nanajvýš dvomi literárnymi titulmi, čo je s ohľadom na prepracovanosť tejto problematiky zo strany jednotlivých vedných odborov nedostatočné. S touto tému sa navyše spája viacero rôznorodých polemik, ktoré mu umožňovali diskutovať s názormi uznávaných vedeckých autorít a konfrontovať ich, k čomu takmer vôbec nedošlo. Mnohé strany sa navyše v práci vyskytujú bez akéhokoľvek odkazu na pramene alebo literatúru, napriek tomu, že autor ich obsah zjavne čerpal z niektorého z uvedených zdrojov.

Čo sa týka obsahu práce, ako pozitívum hodnotím v prvom rade dizertantovu snahu o vyčerpávajúce pojednanie a náležité rozlišovanie medzi právnickými a teologickými aspektmi témy. Autor tiež preukázal schopnosť kvalitnej argumentácie v prospech záverov Katolíckej cirkvi. O jeho prehľade i schopnosti pracovať náležitými právnickými metódami vypovedá i takmer bezchybne používaná terminológia. Osobitne vyzdvihujem dizertantovo pojednanie o *bonum prolis*, ako aj vynikajúce orientovanie sa v kazuistike. Prácu možno vo všeobecnosti označiť za skvelé interdisciplinárne pojednanie, ktoré by bolo vhodné, po odstránení nedostatkov, využiť i tlačou a distribuovať po jednotlivých farnostiach našej jazykovej proveniencie.

K nedostatkom práce radim miestami nejasné a nepresné vyjadrovanie sa. Ak už autor pracoval priamo s prameňmi, bolo vhodné, aby sa pri samotnom výklade nespoliehal len na ne, ale využíval tiež relevantné komentáre. Dizertant nepochopil viaceré rímskoprávne aspekty témy, čo je na škodu najmä s ohľadom na skutočnosť, že viaceré závery postavil práve na týchto argumentoch. Osobitne možno v tejto súvislosti spomenúť aj nesprávne citovanie prameňov rímskoho práva. Pri historických pojednaniach o tejto téme sa autor sústredí predovšetkým na teologické závery dobových autorít, avšak opomína závery stredovekých kánonistov, ktorí prispeli k vyprofilovaniu sa kánonického práva do dnešnej podoby najväčšou mierou. Nedostatočný prehľad v teórii práva je zrejmý z viacerých autorových výrokov, z ktorých na mňa obzvlášť rušivým dojmom pôsobilo časté nezmyselné konštatovanie, že „manželstvo sa uzavrelo neplatne“. Ako negatívum hodnotím taktiež chronologicky nesprávne zaradenie biblických základov predmetných inštitútorov až za pojednanie o pozitívнопravnej úprave v Kódexe kánonického práva z roku 1983.

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

Právnická fakulta

Katedra rímskeho práva, kánonického a cirkevného práva
Šafárikovo nám. č. 6, P. O. BOX 313, 810 00 BRATISLAVA 1

Dizertant tiež piše o najstarších a stredovekých prameňoch, avšak práca neobsahuje žiadne odkazy na konkrétnu súradnicu, čo poukazuje na to, že prakticky celé toto pojednanie prebral z literatúry, bez akejkoľvek konfrontácie s ich autentickým znením. Vôbec nerozumiem začiatku vety zo strany 145 „Behom reformace 1500...“. Zmysel mi nedáva ani viaenásobná poznámka autora o negatívach publikovania *decisiones Rotae Romanae* v latinčine. Práve predmetný správny prístup predsa indikuje, že autentickým jazykom kánonického práva je jazyk latinský, čím priamo či nepriamo nútí kánonistov k tomu, aby si jeho znalosti náležite osvojili, respektíve na ich skvalitnení zapracovali. Je napokon veľká škoda, že mnohí z nich latinčine nerozumejú a spoliehajú sa potom na pochybné preklady, ktoré nie raz vedú k rôznorodým pochybným záverom. Za jedno z mála terminologických pochybení dizertanta možno označiť používanie výrazu (budiaceho skôr záväzkový rímskoprávne kontext) „kontrahenti“, namiesto v kánonistike zaužívaného termínu „nupturienti“. Pri voľnej parafráze kánonu 1643 platného Kódexu kánonického práva mohol autor použiť namiesto uvedeného nesprávneho prekladu právnický výraz *res iudicata*. Vo všeobecnosti musím konštatovať, že viaceré časti práce budia dojem náhľenia sa pri písaní. Rušivo na mňa pôsobí i príliš stručný záver práce, a to aj napriek tomu, že dizertant ponúkal summarizácie dosiahnutých výsledkov priebežne.

Za najväčší prínos dizertačnej práce Jakuba Polívku považujem komplexnosť jej spracovania v zmysle interdisciplinarity, ako aj vyčerpania témy. Ako som už naznačil, po odstránení nedostatkov by bolo nanajvýš vhodné jej vydanie tlačou, prípadne aspoň jej sprístupnenie širokej odbornej verejnosti prostredníctvom internetových stránok. Na základe uvedeného odporúčam prácu KS. mgr. I. Jakuba Polívku „Ochrana nenarozeného života ako element dobra potomstva v katolickém manželskom právnom“ k obhajobe pred príslušnou komisiou na obhajobu dizertačnej práce.

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

Právnická fakulta

Katedra rímskeho práva, kánonického a cirkevného práva

Šafárikovo nám. č. 6, P. O. BOX 313, 810 00 BRATISLAVA 1

Do diskusie na obhajobe kladiem dizertantovi tieto otázky:

1. Ako vnímate problematiku uzavierania manželstiev starších osôb (napríklad v domovoch dôchodcov) v kontexte analyzovej problematiky, osobitne manželskej prekážky impotencie?
2. Aký je Váš názor a celkový pohľad Katolíckej cirkvi na metódu IVF, pri ktorej nedochádza k mrazeniu embryí. Vnímate ju ako morálne ospravedlniteľnú?

V Bratislave, 10. februára 2023

prof. doc. JUDr. Mgr. Vojtech Vladár, PhD.